ZAKON O OBRTU ("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 6/2008)

ZAKON O OBRTU

("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 6/2008)

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Zakonom uređuju se uslovi, otvaranje obrta, registracija, poslovanje, zajedničko obavljanje, prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti (u daljem tekstu: obrta), obrazovanje, osposobljavanje za obavljanje obrta, organizovanje obrtnika i kontrola.

Član 2

Obrt je samostalno, trajno i povremeno obavljanje dopuštenih i registrovanih privrednih i drugih djelatnosti u osnovnom i dopunskom zanimanju, u skladu sa članom 5. ovoga Zakona. Cilj obrtničke djelatnosti je proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu, ostvariti dobit.

Obrtom se, u smislu ovoga Zakona, ne smatra obavljanje trgovačke, ugostiteljske i turističke djelatnosti koje su regulisane posebnim propisima.

Dopuštena je svaka privredna i druga djelatnost koja nije zakonom zabranjena.

Obrtnik je fizičko lice, koji obavlja jednu ili više djelatnost iz stava 1.ovoga člana u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i

radom drugih lica. Obrtnik je s istima dužan zaključiti ugovor o radu, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom.

Pod trajnim obavljanjem obrta podrazumijevaju se i slučajevi kada se privremeno prestaje s radom, s namjerom ponovnog obavljanja obrta.

Član 3

Obrtom se smatra i obavljanje domaće radinosti. Domaća radinost, u smislu ovoga Zakona, jeste djelatnost izrade i dorade predmeta kod kojih prevladava ručni rad i usluge u domaćinstvu.

Obrtnička djelatnost obavlja se samostalno ili uz pomoć članova zajedničkog domaćinstva.

Članovima zajedničkog domaćinstva, u smislu ovoga Zakona, smatraju se: bračni drug, djeca, roditelji, usvojenici i usvojitelji, pastorčad i lica koja je obrtnik dužan izdržavati.

Spisak djelatnosti koje se mogu obavljati kao domaća radinost i uslove za njihovo obavljanje propisuje kantonalni ministar privrede.

Član 4

Obrt se može obavljati sezonski, najduže šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine.

Lica koja obavljaju obrt, iz stava 1. ovoga člana, u vrijeme sezonskog obavljanja obrta, uspostavljaju svojstvo osiguranika.

Sezonsko obavljanje obrta se upisuje u obrtni registar.

Spisak djelatnosti koje se mogu obavljati kao sezonski obrti i uslove za njihovo obavljanje propisuje kantonalni ministar privrede.

Član 5

Prema uslovima, u smislu ovoga Zakona, obrti su: slobodni, vezani i posebni.

Slobodni obrti su obrti za čije se obavljanje ne traži stručna osposobljenost, stručna sprema ili majstorski ispit.

Vezani obrti su obrti za čije se obavljanje traži stručna osposobljenost, stručna sprema ili majstorski ispit.

Za obavljanje posebnih obrta, obrtnik mora ispunjavati uslove iz stava 3. ovoga člana, uz saglasnost za obavljanje posebnih obrta.

Saglasnost izdaje nadležno Federalno ministastvo, zavisno od vrste obrta.

Spisak posebnih obrta je regulisan Uredbom Federalnog ministra razvoja preduzetništva i obrta o vezanim i posebnim obrtima.

Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona će svojim aktima utvrditi spisak slobodnih i vezanih obrta.

Član 6

U cilju očuvanja tradicije Vlada HNK će utvrditi spisak tradicionalnih i starih zanata koji se mogu obavljati pod uslovima određenim u članu 7. ovoga Zakona.

Za stimulisanje obavljanja djelatnosti tradicionalnih i starih zanata Vlada Kantona će propisati olakšice, iz svoje nadležnosti.

II - OBAVLJANJE OBRTA

1. Uslovi za obavljanje obrta

Član 7

Fizičko lice može obavljati obrt kao osnovno zanimanje ako ispunjava slijedeće opće uslove:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,

- da je poslovno sposobno,

- da udovoljava općim zdravstvenim uslovima, te posebnim zdravstvenim uslovima, ako je to propisano posebnim zakonom,

- da joj pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili upravnim aktom nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta i dok ta mjera traje,

- da nema neizmirenih obaveza prema javnim prihodima, po bilo kojem osnovu.

Fizičko lice može obavljati obrt kao dopunsko zanimanje ako ispunjava uslove iz stava 1. ovoga člana, ako ima već zasnovan radni odnos po bilo kom osnovu, kao i penzioneri, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Obrt kao dopunsko zanimanje ne može se prenositi na druge.

Član 8

Strani državljanin može obavljati obrt pod uslovima da ima radnu dozvolu, da ispunjava uslove iz člana 7. stav 1., alineja druga do peta i člana 9. ovoga Zakona i uz primjenu načela uzajamnosti.

Član 9

Fizičko lice može obavljati vezani obrt, ako uz opće uslove iz člana 7. ovoga Zakona ispunjava poseban uslov stručne spreme, stručne osposobljenosti ili položenog majstorskog ispita.

Fizičko lice koje ispunjava opće uslove iz člana 7. ovoga zakona, a ne ispunjava poseban uslov stručne spreme, stručne osposobljenosti ili položenog majstorskog ispita, može obavljati vezani obrt ako na tim poslovima uposli uposlenika koji udovoljava tom uslovu.

Vezane obrte mogu obavljati i lica s odgovarajućim višim ili visokim obrazovanjem u skladu sa odredbama iz člana 5. stav 3. ovoga Zakona.

Inovatori koji posjeduju patent zaštićen kod za to ovlaštene institucije, na osnovu svojih patentnih prava, a ispunjavaju ostale uslove iz člana 7.ovoga Zakona, mogu obavljati vezani ili posebni obrt bez položenog majstorskog ispita, pod uslovom da se taj patent odnosi na obrtničku djelatnost za koju se podnosi zahtjev za odobrenje obavljanja obrtničke djelatnosti.

Član 10

Obrtnik može obavljati obrt, za koji je potreban poslovni prostor, samo u poslovnom prostoru za koji ima dokaz o vlasništvu ili Ugovor o zakupu.

Prostor iz stava 1. ovoga člana i oprema moraju udovoljavati propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unapređenju čovjekove okoline, zaštiti od buke, zdravstvenim i sanitarnim uslovima, te drugim propisima koji se odnose na obavljanje određene privredne djelatnosti.

Određene vrste obrta, pod određenim uslovima, mogu se obavljati u stambenim prostorijama.

Spisak djelatnosti koje se mogu obavljati u stambenim prostorijama i uslove za njihovo obavljanje, propisuje kantonalni ministar privrede.

Vrste obrta, uslove i djelatnosti koje se mogu obavljati izvan poslovnih i stambenih prostorija, propisat će kantonalni ministar privrede.

2. Otvaranje obrta

Član 11

Za obavljanje obrta obrtnik mora imati obrtnicu, koja prestavlja odobrenje za rad.

Za obavljanje posebnih obrta, obrtnik mora imati saglasnost.

Saglasnost za obavljanje posebnih obrta izdaje nadležno Federalno ministarstvo, zavisno od vrste obrta, u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, na teritoriji na kojem će biti sjedište obrta,izdaje rješenje kojim se odobrava obavljanje djelatnosti,odnosno rješenje kojim se odbija zahtjev.

Po pravomoćnosti rješenja iz stava 5. ovoga člana, kojim se odobrava obavljanje obrtničke djelatnosti, nadležni organ jedinice lokalne samouprave obrtniku izdaje obrtnicu i vrši upis u Obrtni registar.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave donijet će Rješenje o otvaranju obrta, odnosno o odbijanju zahtjeva za otvaranje obrta, najkasnije u roku od 15 dana od dana uredno podnešenog zahtjeva za izdavanje obrtnice.

Obrtnica se izdaje u dvije veličine, od kojih je veću obrtnik dužan izložiti u sjedištu obrta na vidnom mjestu.

Saglasnosti za obavljanje obrta pribavlja podnosilac zahtjeva.

Član 12

Ako nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne donese rješenje kojim se odobava obavljanje obrtničke djelatnosti, odnosno rješenje kojim se zahtjev odbija u roku iz člana 11. ovoga Zakona, fizičko lice ako smatra da ispunjava uslove propisane ovim Zakonom, može započeti sa obavljanjem obrta. Fizičko lice je prethodno, pisanim

putem, dužno izvjestii nadležni organ jedinice lokalne samouprave o početku obavljanja obrta.

Član 13

Ukoliko su ispunjeni uslovi propisani ovim Zakonom, nadležni organ jedinice lokalne samouprave, dužan je donijeti rješenje iz člana 11. stav 5. ovoga Zakona, fizičkom licu koje je započelo s obavljanjem obrta na osnovu člana 12. u roku od 30 dana od prijema obavještenja.

Ako organ iz stava 1. ovoga člana utvrdi da nisu ispunjeni uslovi propisani ovim Zakonom, a fizičko lice je započelo s radom na osnovu člana 12. ovoga Zakona, smatrat će se da se obrt obavlja protivno ovom Zakonu i o istom obavještava stranku.

Ako nadležni organ jedinic lokalne samouprave propusti rok za donošenje Rješenja iz stava 1. ili obavještenja iz stava 2. ovoga člana, fizičko lice podnosi žalbu kantonalnom Ministarstvu privrede koje je dužno da u roku od 15 dana samo preuzme rješavanje po zahtjevu stranke.

U slučajevima višestrukog ponavljanja situacija iz stava 3. ovoga člana, kantonalno Ministarstvo privrede će posebnom odlukom privremeno oduzeti pravo izdavanja rješenja za obavljanje obrtničkih djelatnosti nadležnim organima jedinica lokalne samouprave.

Član 14

Obrt se upisuje u obrtni registar, koji vodi nadležan organ jedinice lokalne samouprave, nadležan za izdavanje obrtnice.

Obrtni registar je javan.

Član 15

Obrtnik je dužan otpočeti s obavljanjem obrta, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana upisa u obrtni registar.

Obrtnik je dužan, najkasnije 8 dana prije početka obavljanja obrta, prijaviti obavljanje obrta nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, koji će o tome obavjestiti odgovarajuće inspekcije.

Od dana upisa u obrtni registar, obrtniku počinju teći prava i obaveze u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima.

Nadležni organ dužan je sva rješenja u vezi s obavljanjem obrta dostaviti obrtniku, organu nadležnom za poreze, nadležnim inspekcijama, Ministarstvu privrede, Obrtničkoj komori kantona, nadležnom fondu zdravstvenog i penzionog osiguranja i Federalnom zavodu za statistiku.

Član 16

Firma je ime pod kojim obrt posluje.

Firma sadrži naziv obrta, ime obrta, ime i prezime obrtnika, sjedište, a može sadržavati i posebne oznake.

Firma ne može sadržavati nazive i oznake koje su u suprotnosti s važećim propisima ili međunarodnim konvencijama.

Na firmu obrta primjenjuju se odredbe Zakona o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99; 45/00; 2/02 i 29/03), koje se odnose na firmu, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Promjenu naziva i oznake obrta, promjenu ličnih podataka, obrtnik je dužan prijaviti nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, koji o tome donosi rješenje.

Obrtnik, odnosno poslovođa ili privremeni poslovođa, dužan je istaknuti firmu na ulazu u sjedište obrta i izdvojene prostore u kojima se obavlja obrt ili na mjestu gdje se obrt obavlja, ako se radi o obrtima za koje nije potreban poslovni prostor.

Član 17

Sjedište obrta je mjesto naznačeno na obrtnici.

Ako za obavljanje obrta nije potreban poslovni ili stambeni prostor, sjedište obrta je mjesto u kojem obrtnik ima prebivalište.

Promjenu sjedišta obrta na teritoriju iste jedinice lokalne samouprave, obrtnik prijavljuje organu nadležnom za izdavanje obrtnice.

Ako obrtnik mijenja sjedište obrta i prenosi obrt na područje druge jedinice lokalne samouprave, dužan je da priloži rješenje o odjavi obrta nadležnog organa u ranijem sjedištu obrta.

Ukoliko obrtnik mijenja sjedište obrta na teritoriju drugog kantona, dužan je podnijeti prijavu nadležnom organu jedinice lokalne samouprave tog kantona, uz koju je obavezan priložiti obrtnicu.

Nadležni organ koji je donio rješenje o promjeni sjedišta obrta, dužan je po konačnosti tog rješenja izdati obrtniku novu obrtnicu sa novim brojem i novim sjedištem obrta i o tome obavjestiti organ koji je prethodno izdao obrtnicu i nadležne organe iz člana 15. ovoga Zakona.

3. Poslovanje obrta

Član 18

Obrtnik može obavljati samo one obrte koji su obuhvaćeni obrtnicom, a u slučaju posebnih obrta samo one za koje je dobio saglasnost.

Obrtnik može obavljati i druge djelatnosti koje dopunjavaju njegovu djelatnost ili se uobičajeno obavljaju uz djelatnost obuhvaćenu obrtnicom, te da u obimu ostvarenog prihoda učestvuju do 25%.

Za obavljanje djelatnosti iz stava 2. ovoga člana ne mora se ispunjavati uslov stručne osposobljenosti ili položen majstorski ispit.

Obrt kao dopunska djelatnost mora imati obrtnicu.

Obrtnik može obavljati obrt kao dopunsko zanimanje, sa samo 1/3 redovnog radnog vremena.

Obrtnik koji obavlja obrt kao dopunsko zanimanje, je dužan na vidnom mjestu istaći radno vrijeme za obavljanje toga obrta.

Član 19

Obrtnica se ne može prenijeti na drugo lice, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Posebni obrt se ne može prenijeti na drugo lice.

Član 20

Za obaveze koje nastanu u obavljanju obrta, obrtnik odgovara cjelokupnom svojom imovinom.

Obrtnik odgovara za zakonitost obavljanja obrta i za zakonitost rada zaposlenika koje upošljava.

Član 21

Obrt se može obavljati u više izdvojenih prostora koji se nalaze izvan sjedišta obrta i koji moraju udovoljavati uslovima iz člana 10. ovoga Zakona.

Pod izdvojenim prostorom, u smislu ovoga Zakona, podrazumijeva se jedan ili više međusobno odvojenih prostora u kojima se obavlja obrt ili koji služe za obavljanje obrta, a nalaze se u sjedištu i van sjedišta obrta.

Član 22

U svakom izdvojenom prostoru, obrtnik koji obavlja slobodni obrt dužan je imenovati poslovođu koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i koji ispunjava uslove iz člana 7. ovoga Zakona.

Obrtnici koji obavljaju vezane ili posebne obrte, dužni su u svakom izdvojenom prostoru imenovati stručnog poslovođu, koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i ispunjavati uslove iz člana 7. i 9. ovoga Zakona.

Stručni poslovođa, iz stava 1. ovoga člana, dužan je u roku od 2 (dvije) godine od sticanja uslova iz člana 40. ovoga Zakona položiti majstorski ispit za odgovarajuće majstorsko zvanje.

Član 23

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, na čijem se području nalazi izdvojeni prostor za obavljanje obrta, izdat će rješenje o obavljanju obrta, odnosno o prestanku obavljanja obrta u izdvojenom prostoru.Po konačnosti rješenja isti će biti upisani u evidenciju izdvojenih poslovnih prostora.

Ukoliko se radi o obavljanju posebnog obrta, organ iz stava 1. ovoga člana, primjerak rješenja dostaviti će Federalnom ministarstvu koje je izdalo saglasnost za obavljanje posebnog obrta.

Član 24

Obrtnik može slobodni ili vezani obrt voditi sam ili putem poslovođe, koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i ispunjavati uslove iz člana 7. i 9. ovoga Zakona.

Poslovođa vodi obrt u ime i za račun obrtnika.

Vođenje slobodnog ili vezanog obrta putem poslovođe, obrtnik je dužan prijaviti nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na teritoriju na kojem se nalazi sjedište obrta, koji rješenjem utvrđuje vođenje obrta putem poslovođe i upisuje to u obrtni registar.

Ako poslovođa postupi protivno odredbama ovoga Zakona, odgovara svom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

Član 25

Nakon smrti obrtnika, obrtnica za slobodne i vezane obrte se može prenijeti na njegove nasljednike.

Lica iz stava 1. ovoga člana mogu nastaviti voditi obrt putem poslovođe, koji mora ispunjavati uslove iz člana 7. i člana 9. stav 1. ovoga Zakona.

Član 26

Nakon smrti obrtnika, supružnik, djeca i ostali nasljednici mogu nastaviti voditi obrt do prijenosa obrtnice u smislu člana 25. stav 1. ovoga Zakona, putem privremenog poslovođe koji mora ispunjavati uslove iz ovoga Zakona.

Zahtjev za odobrenje za nastavak vođenja obrta putem privremenog poslovođe, podnosi se nadležnom organu jedinice lokalne samouprave u roku od 30 dana, od dana smrti obrtnika.

Privremeni poslovođa se upisuje u obrtni registar. Privremeni poslovođa je dužan voditi obrt pažnjom dobrog privrednika, za račun nasljednika umrlog obrtnika.

Ako privremeni poslovođa postupi protivno odredbama ovoga Zakona, odgovara svom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

Član 27

Ako nasljednici žele prenijeti obrtnicu za slobodne i vezane obrte na sebe nakon smrti obrtnika, te nastaviti voditi obrt putem poslovođe, dužni su to prijaviti nadležnom organu jedinice lokalne samouprave u roku od 30 dana od smrti nosioca obrtnice.

Uz prijavu iz stava 1. ovoga člana mora se priložiti:

1. izvod iz matične knjige umrlih za obrtnika,

2. pravosnažna sudska odluka o nasljeđivanju, ili pismeni dogovor nasljednika ovjeren od strane nadležnog organa,

3. ime i prezime poslovođe,kao i dokaz da ispunjava uslove iz člana 7. i 9. stav 1. ovoga Zakona,

4. izjavu nasljednika o saglasnosti vođenja obrta putem poslovođe.

Nadležni organ iz stava 1. ovoga člana donosi rješenje, te upisuje prenos obrtnice i nastavak vođenja obrta putem poslovođe u obrtni registar.

Član 28

U slučaju djelomičnog ili potpunog gubitka poslovne sposobnosti obrtnika, obrtnica za slobodne i vezane obrte se može prenijeti na njegovog supružnika, djecu, roditelje, braću, sestre i ostale naslijednike.

Lica iz stava 1. ovoga člana mogu nastaviti vođenje obrta putem poslovođe, koji mora ispunjavati uslove iz člana 7. i 9. ovoga Zakona.

Član 29

Lica iz člana 28. stav 1. i 2. ovoga Zakona ako žele prenijeti obrtnicu na sebe nakon djelomičnog ili potpunog gubitka poslovne sposobnosti obrtnika, dužni su to prijaviti nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, u roku od 30 dana, od dana pravomoćnosti sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti.

Uz prijavu iz stava 1. ovoga člana mora se priložiti:

1. pravomoćna sudska odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti obrtnika,

2. dokaz da ispunjava uslove iz člana 7. i člana 9. stav 1. ovoga Zakona.

Nadležni organ iz stava 1. ovoga člana donosi rješenje, te upisuje prenos obrtnice i nastavak vođenja obrta u obrtni registar.

Član 30

Ako lica iz člana 28. stav 1. ovoga Zakona propuste rok iz člana 27. stav 1., člana 26. stav 2. i člana 29. ovoga Zakona, gube pravo na prenos obrtnice i nastavak vođenja obrta, a obrt prestaje po sili zakona.

Član 31

Raspored minimalnog dnevnog i sedmičnog radnog vremena obrtnika, kao i minimalno radno vrijeme obrtnika u dane državnih praznika i neradnih dana za pojedine obrte, utvrđuje se propisom jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, za pojedine obrte, može propisati raspored početka i završetka dnevnog i sedmičnog radnog vremena.

Član 32

Obrtnik, poslovođa ili privremeni poslovođa dužan je da:

1. odobrenu djelatnost obavlja kvalitetno u skladu sa zakonima, propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom,

2. na vidnom mjestu istakne ovjeren cjenovnik svojih proizvoda, odnosno usluga od strane nadležnog općinskog organa ili organa grada Mostara, na način dostupan kupcima, odnosno korisnicima usluga i istih se pridržava,

3. na vidnom mjestu istakne radno vrijeme i da ga se pridržava,

4. kupcu, odnosno korisniku usluga izda račun o prodanoj robi, odnosno izvršenim uslugama, a promet usluga evidentirati preko registar kase ili drugog elektroničkog računala,

5. garantuje kvalitetu proizvoda odnosno usluga i otkloni nedostatke, ili nadoknadi pričinjenu štetu kupcu proizvoda, odnosno korisniku usluga, u skladu sa važećim propisima i standardima,

6. vodi uredno evidenciju o obavljanju djelatnosti, u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima (knjiga ulaznih i izlaznih faktura, trgovačka knjiga na malo, knjiga usluga),

7. provodi propisane mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine, koje se odnose na obavljanje registrovane djelatnosti.

4. Zajedničko obavljanje obrta

Član 33

Dva ili više fizičkih lica mogu zajednički obavljati obrt.

Međusobni odnosi i odgovornosti lica iz stava 1. ovoga člana uređuju se pisanim ugovorom, koji ugovorne strane dostavljaju organu nadležnom za izdavanje obrtnice prilikom upisa u obrtni registar.

Na ugovor iz stava 2. ovoga člana primjenjuju se propisi kojima se uređuju obavezni odnosi u ortakluku.

Obrt iz stava 1. ovoga člana posluje pod zajedničkom firmom.

Član 34

Fizička lica mogu zajednički obavljati slobodni i vezani obrt, ako ispunjavaju uslove iz člana 7. ovoga Zakona, te da najmanje jedno lice ispunjava i uslov iz člana 9. stav 1. ovoga Zakona.

Strani državljani moraju ispunjavati uslove iz člana 8. ovoga Zakona.

Odgovarajuće odredbe ovoga Zakona, se primjenjuju na obrt koji zajednički obavlja više fizičkih lica, kao i kada obrt obavlja samo jedno fizičko lice.

Član 35

Istupanje fizičkog lica iz zajedničkog obrta i pristupanje novih fizičkih lica, prijavljuje se nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, koje te promjene upisuje u obrtni registar.

Zajedničko obavljanje obrta prestaje kada se broj osnivača svede na jednoga.U tom slučaju, mora se izvršiti novo registriranje u samostalno obavljanje obrta.

5. Prestanak obrta

Član 36

Obrt prestaje odjavom ili po sili zakona.

Obrtnik je dužan odjaviti obavljanje obrta pisanim putem nadležnom organu jedinice lokalne samouprave prije prestanka rada.

Prestanak obrta utvrđuje rješenjem nadležni organ jedinice lokalne samouprave,koji po konačnosti rješenja briše obrt iz obrtnog registra.

Prestanak obavljanja obrta odjavom, utvrđuje se danom navedenim u odjavi, uz priložen dokaz da nema neizmirenih obaveza prema javnim prihodima, s tim da se obrt ne može odjaviti unazad.

Ako u odjavi nije naznačen datum prestanka obavljanja obrta, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu obavljanja obrta.

Član 37

Obrt prestaje po sili zakona:

- smrću, odnosno gubitkom poslovne sposobnosti obrtnika, ako se ne nastavi vođenje obrta od nasljednika, u skladu sa ovim Zakonom,

- ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od šest mjeseci, od dana upisa u obrtni registar,

- ako je pravomoćnim aktom obrtniku izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta i za vrijeme dok ta mjera traje,

- ako obrtnik protivno odredbi člana 38. stav 1. ovoga Zakona obustavi obavljanje obrta duže od 30 dana,

- ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana, nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta,

- danom stupanja na izdržavanje kazne ako bude osuđen pravomoćnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest mjeseci, ukoliko nije uposlio uposlenika u skladu sa članom 9. stav

2. ili poslovođu u skladu sa članom 24. ovoga Zakona,

- ako se utvrdi da obrtnik ne ispunjava uslove, iz članova; 5., 7., 8. i 9. ovoga Zakona,

- ako obrtnik izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine ili ako strancu prestane važiti radna dozvola,

- ako obrtnik ne uskladi poslovanje u roku iz člana 71. ovoga Zakona,

- ako nadležni organ utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na osnovu lažnih isprava,

- ako Sud časti Obrtničke komore Hercegovačko-neretvanskog kantona donese odluku o prestanku obavljanja obrta.

Član 38

Obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do jedne godine, o čemu pisanim putem izvještava nadležni organ jedinice lokalne samoupave u roku od 30 dana od dana obustave.

Obrtnik može obustaviti obavljanje obrta i duže od jedne godine u slučaju bolesti ili nastupa više sile dok ta bolest traje, odnosno dok se ne otklone posljedice više sile.

Iznimno, obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do tri godine, kada koristi porodiljni dopust do navršene treće godine djetetova života.

Za vrijeme trajanja privremene obustave obavljanja obrta, obrtnik ne smije obavljati obrt i dužan je predati obrtnicu nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

O ponovnom početku obavljanja obrta, obrtnik je dužan pisanim putem izvijestiti nadležni organ jedinice lokalne samouprave, najkasnije u roku od sedam dana po isteku vremena privremene obustave obrta.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave o privremenoj obustavi, odnosno o ponovnom početku obavljanja djelatnosti izvještava nadležne organe iz člana 15. ovoga Zakona.

III - OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA OBAVLJANJE OBRTA

Član 39

Obrazovanje za obavljanje vezanih obrta za koje se traži odgovarajuća školska sprema, vrši se u odgovarajućim srednjim, višim i visokim školskim ustanovama.

Praktični dio obuke se izvodi u odgovarajućim radionicama, a izvode ga obrtnici sa položenim majstorskim ispitom.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u saradnji sa kantonalnom Obrtničkom komorom, izdaje dozvole (licence) za izvođenje obuke.

Također, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u saradnji sa kantonalnom Obrtničkom komorom Pravilnikom propisuje uslove

pod kojim se izvodi praktični dio obuke, prava i obaveze obrtnika i učenika, te akte kojima se to reguliše.

Član 40

Za obavljanje vezanih obrta za koje se traži stručna osposobljenost, polaže se ispit o stručnoj osposobljenosti, prema programu kojeg donosi Kantonalni ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta, a na prijedlog Obrtničke komore Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Ispitu o stručnoj osposobljenosti može pristupiti lice s najmanje završenom osnovnom školom i praksom u trajanju od dvije godine.

Ispit o stručnoj osposobljenosti polaže se pred komisijom, koju osniva Obrtnička komora Kantona u saradnji sa srednjom školom koja je verificikovana za te poslove.

Komisija se sastoji od najmanje tri člana, od čega jedan član iz Ministarstva privrede HNK-a.

Ispit o stručnoj osposobljenosti obuhvata praktično poznavanje struke, kao i znanje neophodno za samostalno obavljanje obrta.

Obrtnička komora Kantona vodi evidenciju o završenom stručnom osposobljavanju i o tome obavještava Obrtničku komoru Federacije Bosne i Hercegovine.

O završenom stručnom osposobljavanju izdaje se uvjerenje.

Član 41

Obrazovanje za obavljanje vezanih obrta za koje se traži majstorki ispit, izvodi se prema Programu kojeg donosi kantonalni ministar nadležan za obrazovanje, a na prijedlog federalnog ministra obrazovanja i nauke.

Majstorskom ispitu mogu pristupiti lica koja su završila odgovarajuću srednju školu i imaju najmanje dvije godine radnog iskustva u obrtu, za koji žele polagati majstorski ispit.

Lica s neodgovarajućom srednjom školom, za polaganje majstorskog ispita, moraju imati najmanje pet godina radnog iskustva u obrtu za koji žele polagati majstorski ispit.

Član 42

Majstorski ispit se polaže pred komisijom, koju osniva Obrtnička komora Kantona u saradnji sa srednjom školom koja je verifikovana za te poslove, u skladu sa važećim propisima iz oblasti odgoja i obrazovanja.

Komisija se sastoji od najmanje pet članova, a moraju biti zastupljena najmanje tri majstora obrta za koji se polaže majstorski ispit.

Nakon uspješno položenog majstorskog ispita, izdaje se diploma majstorskog zvanja.

Sadržaj i izgled diplomeme propisuje se posebnim aktom.

Obrtnička komora Kantona vodi evidenciju o položenim majstorskim ispitima.

Obrtnička komora Kantona dužna je dostaviti obrtničkoj komori Federacije izvod iz evidencije o položenim majstorskim ispitima, u roku od 15 dana od dana polaganja majstorskog ispita.

Kontrolu nad zakonitošću organizovanja i provođenja majstorskog ispita, provodit će nadležna ministarstva.

Član 43

Troškove polaganja ispita, o stručnoj osposobljenosti i majstorskog ispita, snosi kandidat sam, fizičko ili pravno lice koje kandidata upućuje na ispit.

Kantonalni ministar privrede, a na prijedlog Obrtničke komore Kantona, rješenjem utvrđuje cijenu polaganja ispita o stručnoj osposobljenosti.

Kontrolu nad zakonitosti organizovanja i provođenja ispita o stručnoj osposobljenosti, provodit će kantonalno Ministarstvo privrede HNK.

Član 44

Pravilnik o polaganju ispita o stručnoj osposobljenosti i pravilnik o polaganju majstorskog ispita, donosi federalni ministar razvoja, preduzetništva i obrta.

IV - ORGANIZOVANJE OBRTNIKA

Član 45

Radi unapređivanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa, obrtnici osnivaju udruženja na teritorijalnom ili strukovnom principu, na području jedne ili više općina kantona.

Udruženje obrtnika je pravno lice, članstvo u njemu je na dobrovoljnoj osnovi.

Udruženje obrtnika ima Statut, kojim se uređuje; sadržaj rada, organizacija, međusobna prava i obaveze članova.

Statut donosi Skupština udruženja obrtnika.

Član 46

Udruženja obrtnika po pravilu se udružuju u Obrtničku komoru Kantona, na čijem teritoriju su registrovana.

Obrtnička komora iz stava 1. ovoga člana ima svojstvo pravnog lica.

Obrtnici na području kantona, danom upisa u obrtni registar, postaju članovi Obrtničke komore Kantona, na principu dobrovoljnosti, te su dužni plaćati članarinu utvrđenu Statutom komore.

Član 47

Obrtnička komora Kantona je samostalna, stručna, poslovna organizacija obrtnika, koja se osniva radi usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika.

Obrtnička komora obavlja javne ovlasti koje su utvrđene ovim Zakonom.

Naziv i sjedište Obrtničke komore Kantona određuje se njenim Statutom prema sjedištu ili nazivu Kantona.

Evidencija članova Obrtničke komore je javna knjiga, na osnovu koje se izdaju odgovarajuća uvjerenja kao javne isprave.

Član 48

Članovi udruženja obrtnika i Obrtničke komore Kantona, mogu biti obrtnici koji obavljaju obrt na području Kantona u skladu sa ovim Zakonom.

Članom udruženja obrtnika i Obrtničke komore Kantona mogu postati trgovačka, privredna društva i druga pravna lica osnovana po drugim zakonima.

Član 49

Zadaci Obrtničke komore Kantona su: 1. unapređenje obrta i obrtništva,

2. zastupanje intresa obrtnika pred državnim tijelima i oblikovanje privrednog sistema,

3. davanje mišljenja i prijedloga državnim tijelima kod donošenja propisa u oblasti obrtništva,

4. osnivanje komisije za polaganje ispita stručne osposobljenosti,

5. osnivanje komisije za polaganje majsorskog ispita,

6. osnivanje Suda časti obrtnika,

7. vođenje evidencije obrtnika,

8. vođenje evidencije o stručnoj osposobljenosti,

9. pružanje pomoći obrtnicima prilikom osnivanja i poslovanja obrta,

10. obavljanje drugih zadataka određenih Zakonom i statutom Obrtničke komore kantona.

Član 50

Obrtničkom komorom upravljaju članovi putem organa Komore.

Organi obrtničke komore su Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor i predsjednik.

Odluku o raspisivanju izbora za organe Komore, donosi Skupština Obrtničke komore.

Član 51

Skupština Obrtničke komore Kantona je najviše tijelo upravljanja.

Odluku o načinu izbora članova i zakazivanja prve osnivačke Skupštine Obrtničke komore Kantona donosi Vlada Kantona, na prijedlog obrtnika i udruženja obrtnika s teritorija Kantona.

Skupština Obrtničke komore Kantona :

- donosi Statut,

- donosi poslovnik o radu,

- imenuje i razrješava predsjednika Komore,

- donosi finansijski proračun,

- imenuje i razrješava Upravni i Nadzorni odbor,

- odlučuje o raspisivanju izbora te provodi izbore,

- donosi opšte akte,

- donosi pravilnik o organizaciji, sastavu, načinu izbora, nadležnosti Suda časti, te o postupku i mjerama koje Sud časti može izreći,

- obavlja i druge poslove predviđene ovim Zakonom.

Član 52

Statutom Obrtničke komore Kantona uređuju se, naročito:

- ostvarivanje interesa članova Komore,

- prava, obaveze i odgovornosti članova,

- postupak donošenja i izmjene Statuta i drugih općih akata,

- organi Komore, njihov djelokrug, sastav, broj članova, način biranja, razrješenja i trajanje mandata,

- način odlučivanja u tijelima Komore,

- organizovanje rada u Komori, posebno organizovanje i zadaci stručne službe,

- zastupanje i predstavljanje Komore,

- sadržaj i oblici ostvarivanja saradnje s komorama u zemlji, inostranstvu, tijelima vlasti i drugim organizacijama,

- javnost rada i informisanje,

- osiguranje sredstava rada Komore,

- druga pitanja za rad Komore,

Statut Obrtničke komore Kantona objavljuje se u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

Usklađenost statuta Kantonalne obrtničke komore s ovim Zakonom utvrđuje kantonalno Ministarstvo privrede.

Saglasnost na Statut Obrtničke komore daje Vlada Kantona.

Član 53

Poslovi i zadaci udruženja obrtnika regulisati će se njihovim Statutom, u skladu sa odredbama ovoga Zakona i Statuta Obrtničke komore Kantona.

Usklađenost Statuta udruženja obrtnika sa Statutom Obrtničke komore Kantona utvrđuje Obrtnička komora Kantona.

Član 54

Upravni odbor Obrtničke komore Kantona :

- provodi odluke i zaključke Skupštine,

- utvrđuje prijedlog Statuta i drugih akata koje donosi Skupština,

- predlaže odluke i stavove, te daje mišljenja o pitanjima o kojima raspravlja Skupština,

- odlučuje o prigovorima na pojedinačne akte u obavljanju javnih djelatnosti.

Član 55

Nadzorni odbor nadzire provođenje Statuta i drugih općih akata Obrtničke komore Kantona, materijalno finansijsko poslovanje i raspolaganje sredstvima, te obavlja i druge poslove predviđene Statutom.

Član 56

Broj članova Upravnog i Nadzornog odbora, njihov izbor, mandat i druga pitanja u vezi njihovog rada, uređuju se Statutom.

Isto lice ne može istovremeno biti član Upravnog i Nadzornog odbora.

Član 57

Predsjednika Obrtničke komore Kantona imenuje i razrješava Skupština.

Predsjednik Obrtničke komore Kantona predstavlja i zastupa Komoru i odgovara za zakonitost njenog rada.

Predsjednik Obrtničke komore Kantona ne može biti član Nadzornog i Upravnog odbora Obrtničke komore Kantona, niti udruženja obrtnika.

Član 58

U okviru Obrtničke komore Kantona djeluje Sud časti.

Sud časti vodi postupak i odlučuje o povredama poslovnih običaja, ugovora, tržišnih pravila i drugih propisa.

O žalbama protiv odluka Suda časti Obrtničke komore Kantona, rješava Sud časti Obrtničke komore Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 59

Sredstva za rad Obrtničke komore Kantona obezbjeđuju se iz članarina, kotizacija i drugih izvora u skladu sa Statutom i drugim aktima Obrtničke komore.

Odluku o visini članarine donosi Skupština Obrtničke komore Kantona.

Član 60

Obrtnička komora Kantona može imati Stručnu službu.

Opće akte o organizaciji i radu Stručne službe donosi organ Obrtničke komore, određen Statutom.

Član 61

Odluku o načinu izbora članova i zakazivanju osnivačke Skupštine Obrtničke komore Kantona, donosi Vlada Kantona na prijedlog obrtnika i udruženja obrtnika sa teritorija Kantona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu federalnog Zakona o obrtu.

V - KONTROLA

Član 62

Upravni nadzor nad provođenjem ovoga Zakona i propisa donesenih na osnovu ovoga Zakona vrši Kantonalno ministarstvo privrede.

Inspekcijske poslove u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, vrše nadležna inspekcija za obrt i drugi inspekcijski organi u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim posebnim zakonima.

Član 63

Za kantonalnog inspektora za obrt može biti postavljeno lice koje pored općih uslova ispunjava i slijedeće posebne uslove:

Da ima visoku stručnu spremu(ekonomskog, pravnog ili drugog društvenog smijera), najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni upravni ispit.

Član 64

Ako se obrt obavlja bez obrtnice, odnosno bez saglasnosti za obavljanje posebnog obrta ili se obavlja suprotno obrtnici ili saglasnosti za obavljanje posebnog obrta, nadležna inspekcija će donijeti rješenje o zabrani obavljanja obrta i zabranit će upotrebu uređaja i opreme kojima se obavlja obrt.

Ukoliko obrtnici i poslije zabrane nastave sa obavljanjem obrta, nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, nadležni inspektor će donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta na propisan način.

Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 65

Pored ovlaštenja utvrđenih Zakonom o kantonalnoj upravi u Hercegovačko-neretvanskom kantonu ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj:11/99), kantonalni inspektor je nadležan da vrši kontrolu obavljanja posebnih obrta iz člana 5. stava 4. ovoga Zakona.

Član 66

Ako prostor i oprema obrtnika ne udovoljava propisanim uslovima, nadležna inspekcija donijeti će rješenje kojim će odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.

Ako se nedostaci iz stava 1. ovoga člana ne otklone u određenom roku, nadležna inspekcija donijeti će rješenje o zabrani obavljanja određene djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani upotrebe uređaja i opreme.

U slučaju povrede sanitarno-zdravstvenih i tehničkih uslova zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi, nadležna

inspekcija donijet će rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

U slučaju iz stava 2. i 3. ovoga člana, žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

VI - KAZNENE ODREDBE

Član 67

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.500,00 KM kazniti će se za prekršaj imalac radnje - obrtnik:

- ako obavlja obrt u vremenu u kojem nije registrovan za sezonsko obavljanje obrta (član 4. stav 1.),

- ako ne prijavi početak obavljanja obrta (član 15. stav 2.);

- ako za vrijeme obavljanja sezonskog obrta ne uspostavi svojstvo osiguranika (član 4.stav 2.),

- ako ne istakne firmu pod kojom će obrt poslovati (član 16. stav 6.);

- ako ne izloži veću obrtnicu u sjedištu obrta na vidnom mjestu(član 11. st. 7.),

- ako odobrenu djelatnost ne obavlja kvalitetno, u skladu sa zakonima, propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom (član 32. stav 1. tačka 1.),

- ako na vidnom mjestu ne istakne ovjeren cjenovnik svojih proizvoda, odnosno usluga na način dostupan kupcima, odnosno korisnicima usluga i njih se ne pridržava (član 32. stav 1. tačka 2.),

- ako na vidnom mjestu ne istakne radno vrijeme i njega se ne pridržava (član 32. stav 1. tačka 3. i član 18. stav 6.),

- ako kupcu, odnosno korisniku usluga ne izda račun o prodatoj robi, odnosno izvršenim uslugama (član 32. stav 1. tačka 4.),

- ako ne garantuje kvalitet proizvoda, odnosno usluga i ne otkloni nedostatke ili ne nadoknadi pričinjenu štetu kupcu proizvoda, odnosno korisniku usluga, u skladu sa važećim propisima i standardima (član 32. stav 1. tačka 5.),

- ako ne vodi urednu evidenciju o obavljanju djelatnosti u skladu sa Zakonom i drugim propisima (član 32. stav 1. tačka 6.),

- ako ne provodi propisane mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine, koje se odnose na obavljanje registrovane djelatnosti (član 32. stav 1. tačka 7.),

- ako se ne pridržava uslova pod kojim se izvodi praktični dio obuke (član 39. st. 4.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniti će se poslovođa ili privremeni poslovđa novčanom kaznom od 20,00 KM do 300,00 KM (član 22.,24. i 26.).

Član 68

Za prekršaje iz člana 66. stav 1. ovoga Zakona kaznit će se imalac radnje-obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 300,00 KM, a poslovođa ili privremeni poslovođa u iznosu od 50,00 KM (član 22.,24. i 26.).

Za propuste iz člana 13. stav 4. i člana 15.stav 4. novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM kazniti će se odgovorno lice nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Član 69

Novčanom kaznom od 300,00 KM do 1.500,00 KM, kaznit će se za prekršaje imalac radnje-obrtnik:

- ako ne prijavi promjenu naziva i oznake obrta (član 16. stav 5.),

- ako ne prijavi promjenu sjedišta obrta (član 17. stav 2.),

- ako obavlja obrt koji nije obuhvaćen obrtnicom, odnosno za koje nije dobio saglasnost za obavljanje posebnog obrta (član 18. stav 1.),

- ako koristi rad drugih lica s kojima nije zaključio ugovor o radu(član 2.stav 4.),

- ako ne prijavi djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti, koje su obuhvaćene obrtnicom ili se uobičajeno obavljaju uz djelatnosti obuhvaćene obrtnicom u manjem obimu (član 18. stav 2.),

- ako obavlja obrt kao dopunsko zanimanje, preko, za to određenog radnog vremena (član 18. stav 5.),

- ako obavlja obrt u izdvojenom prostoru bez rješenja nadležnog organa (član 23. stav 1.),

- ako vodi slobodni ili vezani obrt,putem poslovođe, bez rješenja nadležnog organa (član 24. stav 3.),

- ako obavlja obrt za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta (član 38. stav 4.),

- ako u predviđenom roku, ne obavijesti nadležni organ o ponovnom početku obavljanja obrta (član 38. stav 5.),

Za ponovljene prekršaje iz stava 1. ovoga člana izreći će se obrtniku zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta u trajanju od tri mjeseca do šest mjeseci.

Član 70

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM, kaznit će se za prekršaj imalac radnje-obrtnik:

- ako obavlja obrt bez obrtnice, odnosno, saglasnosti za obavljanje posebnog obrta (član 11. stav 1.,2., 3.).

- ako ne postupi po rješenju kantonalnog inspektora (član 64. i 66.).

Za prekršaj iz stava 1., ovoga člana, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja uređaja, proizvoda i opreme kojima je prekršaj izvršen, kao i nezakonito ostvarena dobit.

VII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 71

Obrtnici kojima je obavljanje samostalne djelatnosti, odnosno obrta odobreno po ranijim propisima, uskladiti će poslovanje s odredbama ovoga Zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ukoliko obrtnici ne usklade poslovanje u roku iz stava 1. ovoga člana, obrt prestaje po sili zakona, o čemu će nadležni organ donijeti posebno rješenje.

Član 72

Obrtnici koji su po prijašnjim propisima stekli odgovarajuću stručnu spremu ili osposobljenost, mogu obavljati vezane obrte utvrđene Zakonom o obrtu ("Službene novine Federacije BiH ", broj 52/02), ako s danom početka primjene ovoga Zakona imaju osnovanu radnju.

Obrtnicima koji su majstorski ispit položili prema propisima koji su važili do dana početka primjene ovoga Zakona, isti se priznaje u cjelosti.

Obrtnici koji su po prijašnjim propisma osnovali radnju, putem zaposlenog radnika odgovarajuće stručne spreme, mogu nastaviti s poslovanjem ako i dalje imaju zaposlenog radnika sa stručnom spremom, skladu sa odredbama ovoga Zakona.

Član 73

Prava što ih Zakon o obrtu ("Službene novine Federacije BiH", broj:52/02) priznaje licima koji imaju majstorski ispit, priznaju se i licima koja na dan početka primjene toga Zakona imaju odgovarajuću stručnu spremu i najmanje 5 godina radnog iskustva u obavljanju djelatnosti za koji se traži majstorski ispit.

Priznavanjem prava u skladu odredbi stava 1. ovoga člana, ne daje se i pravo na isticanje majstorskog zvanja.

Ispit o stručnoj osposobljenosti priznaje se licima koja su do 30.06.2007. god. stekle odgovarajuću srednju stručnu spremu.

Pravo iz stava 3. ovoga člana priznaje se i licima koja su upisali srednju stručnu školu odgovarajućeg smjera do početka školske 2006/2007.godine.

Član 74

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje primjena Zakona o obrtu ("Službene novine HNK", broj: 02/05).

Član 75

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".